

“Süreklilik gerektiren bir durum var, o da işçilerimize yaptığımız eğitimler ve eğitimlerin sahada kontrolü. Bu bizim asli görevimiz” (Testi Kırılmadan, 2008).

Eğitimlerden önce ve sonra sahada gözlemlenen değişikliklere ilişkin bu çalışmalar sırasında çok sayıda bilgi toplanmıştır. Bu bilgilerden, koruyucu ekipman kullanımı, güvenli araç gereç kullanımı, güvenli davranış, kişisel olarak edinilen rol ve yönetimin yaklaşımı ile ilgili eğitimin hedefleri ile paralellik gösterenleri Tablo 5 'te sunulmaktadır.

Öneri Sisteminin İşleyişi

Tehlike Avcısı öneri sistemi, İSG eğitimlerinin sahada uygulanmasının önemli bir göstergesi olarak tasarlanmıştır. Çalışma ortamındaki tehlikeleri görüp, iyileştirmeye yönelik önerileri teşvik etmek için olan sisteme sahada ortak kullanım alanları ile kolay ulaşılabilir bölgelere Tehlike Bildirim Kutuları ve Tehlike Bildirim Kartları konulmuştur. Çalışanlar (Tehlike Avcıları) gördükleri tehlikeleri bu tehlike bildirim kartlarına yazmakta, kartı Tehlike Bildirim Kutusu'na atmaktadırlar. İSG Bölümü bu tehlike bildirim kartlarını inceleyerek, kabul edilenleri numaraları ile birlikte yayımlamaktadır. Kabul edilmiş ve yayımlanmış 3 adet bildirim bulunan Tehlike Avcısı İSG Bölümüne başvurup armağanını ve yıldızını almaktadır. Ödüllendirme, 3 kritik tehlike kaynağı gösterene 1 yıldız ve bir çeyrek altın armağan verilmesi biçimindedir.

Bu sistemin yürütülmesi sırasında başlangıçtan itibaren 4 aylık bir periyotta 606 tehlike bildirim yapılmış, 69 ödül verilmiştir. Bildirimlerin aynı konuda olması halinde dahi ödül verilmiştir. Tehlike bildirimlerinin değerlendirilmesi ise, günlük olarak İSG sorumlusu tarafından incelenerek acil ve önemli olan bildirimlerin hemen gereğinin yapılması, aylık olarak da Genel Müdür'ün başkanlığında İSG yöneticisi ve Kalite yöneticisinin katıldığı bir toplantıda tüm bildirimlerin incelenmesi ve aksiyon planlarının yapılması biçimindedir.

Yapılan odak grup görüşmelerinde bu çalışmaya ilişkin yapılan geri bildirimler aşağıda paylaşılmıştır.

“Tehlike avcısında en basiti CNC'nin orada kör bir köşe vardı, oraya ayna koyuldu mesela arkadaşların önerisi ile.”

“Çalışanlar açısından hem bir taraftan eksikleri ortaya çıkarmak hem de o ödülü almak. İlk zamanlar çoğu arkadaşlar yeni inşaada tüm eksikleri görüyorlardı, mesela kabloların geçeceği delikler vardı, 2 kablo geçiriyorsun, üçüncüsü geçmiyordu, onları düzelttirdiler bu şekilde. Böylece hem tüm eksikler ortaya çıktı, hem de ödül aldılar.”

“Bir kişi her şeyi göremez ama her kes bir şeyi görebilir. O olay ortaya çıktı ve güzel bir şey oldu.”

“Önceden bir tehlikeyi gördüğümüzde şefimize bildiriyorduk. O zaman o adamın eli o kadar uzanamıyordu, ulaşamıyordu o anda. Tehlike kartlarını yazıyoruz şimdi, onlar direk yönetim tarafından inceleniyor direk kalbinden yani, daha etkili oldu ve direk yönetim inceleyince daha fazla göze battı, direk çözüldü yani.”

“Burada ödül alan pek çok arkadaşları gördük biz, 11 tane ödül alan oldu. 1 ay içinde taşeronlarda 11 altın alan oldu. Adamın yazdığı bütün şeyler gerçekten de yapıldı. Ödül verdik kulak arkası filan da olmadı, tamam yapacağız denmedi, adamın eksik dediklerinin hepsini yaptılar hemen.”

“Biz de küçük iskelede eski bir elektrik panosu vardı, iskele verirken müdahale ettik, çarpılıyorduk, gemi yanaşırken yani, bildirdik hemen yenisi yapıldı.”

“Tehlike avcısında benim göremediklerimi arkadaşım gördü, yazdı mesela. Oyun gibi de oldu, ben mesela kendi gördüğümü taşeronla söyledim, çocuk yazdı ödülünü de aldı. O adam en az 20 tane yazdı.”

TARTIŞMA

Çalışmanın Güçlü Yanları ve Katkıları

İSG eğitimlerinin etkinliği çok az sayıda çalışmada ölçülmüştür (Cohen ve Colligan, 1998). Bu anlamda iki çalışma örneklem büyüklüğü açısından yurtdışı İSG yazınında ender rastlanan bir veri analizine olanak sağlamaktadır (birinci çalışma 843, ikinci çalışma 1048). Bu yanıyla iş sağlığı ve güvenliği yazınına katkıda bulunacak Türkiye'ye özgü önemli bir çalışmadır.

Baştan sona kuruma özgü gereksinimler göz önünde bulundurularak tasarlanan, ölçümü ve izlenmesi yapılan iki ayrı organizasyonel gelişim çalışması bütüncül yaklaşım açısından önemlidir. Çalışmada elde edilen olumlu sonuçlar benzer çalışmaların tasarımında ışık tutacak özelliktedir.

Her iki çalışmada da, ön test ve son test sonuçları istatistiksel olarak çok anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. Bu sonuç, tasarlanan ve uygulanan eğitimin öğrenme hedeflerini karşılaması açısından çok önemli bir göstergedir. Aynı zamanda da, pratikte bilimsel yöntemlerin kullanılmasının olası ve sürekli gelişim açısından gerekli olduğunu vurgulamaktadır.

Çalışmanın Kısıtları ve Geliştirilmesi Gereken Yönler

Kısıtların başında, ölçme yöntemiyle ilgili birkaç nokta gelmektedir. Çalışmada incelenen eğitimlerin katılımcıların konuyu öğrenmelerine ilişkin amacına ulaşip ulaşmadığını